

Achtergrond

Een kwart van de Nederlandse koeien komt niet meer buiten. En over een paar jaar bieden nóg meer weilanden een lege aanblik, zo concludeerde CLM Onderzoek & Advies eind vorig jaar op grond van een onderzoek onder ruim 450 melkveehouders. Tijd om het tij te keren, vindt Dirk Keuper, adviseur/onderzoeker bij CLM. Boeren willen hun koeien ook wel de wei insturen, als ze maar een cent meer zouden krijgen voor weidemelk als compensatie voor het extra werk.

Dirk Keuper (CLM):

“Stimuleer boer om zijn koeien de wei in te sturen”

Niet alleen de koeien van boer Gerard Korrel genieten ervan als ze de wei in mogen, ook de duizend bezoekers nemen graag een kijkje bij de jaarlijkse 'koeiendans'.
Foto's: Amstelveenweb.com

“De koeien ‘s zomer de wei insturen gebeurt nu al veel minder”, zegt Keuper met een verwijzing naar het rapport dat CLM in oktober uitbracht. “Tussen 2006 en 2011 is het percentage koeien dat niet meer buiten komt, gestegen van 17 naar 26 procent. En over nog eens vijf jaar verwachten melkveehouders zelf dat dit oploopt tot 45 procent.” Twee oorzaken noemt Keuper: schaalvergroting en automatisering. “Hoe meer koeien een boer houdt, hoe makkelijker het is als ze op stal staan. Plus dat een groot aantal koeien in een weiland tot vertrapping van het gras kan leiden.” Met automatisering doelt hij op de aanschaf van een melkrobot. “Al die koeien moeten minstens twee keer per dag naar die robot geleid worden. Dan is het wel makkelijk als ze in de buurt zijn.” Na Noord-Brabant tekent de trend van minder koeien in de wei zich met name in Noord-Nederland af. “In Groningen en Friesland is de schaalvergroting het verst doorgevoerd. Heeft de gemiddelde melkveehouder 83 koeien, in het noorden ligt het gemiddelde op 94. Dus de argumenten om het vee op te stallen, spelen daar sterker.”

En toch...

Toch hoeven beide factoren volgens Keuper niet automatisch tot minder koeien in de wei te leiden. “Als je als boer besluit voor een paar ton een melkrobot aan te schaffen, kun je voor een fractie van dat bedrag ook een weideselectie-

“Kalveren en pinken zijn net pubers”

Alleen al voor het jongvee is het beter dat ze de wei in kunnen, vindt Arjen Vernooij (40) die samen met zijn vader een veeteeltbedrijf in Schalkwijk bestiert. “Kalveren en pinken zijn net pubers, die moeten kunnen rennen. Je kunt het aan het beenwerk zien als een koe altijd maar op stal staat. Wij sturen ze dan ook elk voorjaar naar buiten. Alle onze 100 melkkoeien en 120 stuks jongvee. En ze vinden het heerlijk.” Ook kostprijstechnisch gezien is het volgens hem beter als koeien buiten komen. “In jong gras zit eiwit dat je anders via dure soja moet bijvoeren. En verder denk ik dat zonlicht op zijn tijd goed voor ze is. Net als voor ons mensen.”

poortje aanschaffen. Zo’n poortje leest aan een koe af of hij pas gemolken is en dus naar buiten mag. Dan heb je daar als boer geen omkijken naar.”

Maar hoe je het ook wendt of keert, het kost sommige boeren meer geld en tijd als zij hun koeien de wei in laten gaan. Keuper: “Daarom zou het goed zijn als er iets tegenover stond in de vorm van een hogere prijs voor weidemelk. Een cent per liter extra is voldoende, geven boeren aan. Gelukkig zijn er ook zuivelbedrijven die er iets voor over hebben, CONO bijvoorbeeld betaalt al geruime tijd 0,5 cent per liter extra en Friesland Campina is er net per 1 januari toe overgegaan dat ook te doen, maar voor boeren is dat niet genoeg.”

Meer stimulansen nodig

Met alleen maar een verhoging van de prijs die een boer krijgt voor melk die ‘uit de wei komt’, is het probleem overigens nog niet opgelost. “Er is meer nodig”, vervolgt Keuper. “Ik heb al genoemd het toepassen van innovaties in bedrijfssystemen die weidegang mogelijk maken, zoals die selectiepoortjes. Maar je kunt ook denken aan bepalingen die banken opnemen in hun kredietvoorwaarden als een boer een lening vraagt om in zijn bedrijf te

investeren. En verder liggen er mogelijkheden in het nieuwe Gemeenschappelijke Landbouwbeleid van de EU.” Daarmee doelt hij op de vermaatschappelijking van het landbouwbeleid. “Het is de bedoeling boeren voortaan een vergoeding te geven voor maatschappelijke diensten die ze verlenen. Daar wordt over gedacht en het zou mooi zijn als weidegang als zo’n maatschappelijke dienst wordt erkend.”

Minder ammoniak

Aan het de wei insturen van koeien zijn overigens meer voordelen verbonden dan alleen het maatschappelijke voordeel van kunnen kijken naar koeien tijdens een fietstochtje. “Koeien die buiten lopen, produceren minder ammoniak, omdat hun urine niet met de mest vermengd wordt, zoals in de stal. En natuurlijk doe je de koeien er zelf een plezier mee. Kijk maar eens hoe opgetogen ze zijn als ze in het voorjaar voor het eerst na maanden weer naar buiten mogen.”

Wim van Wijk

Weidegang als publiekstrekker

Een kleine duizend mensen kwamen vorig jaar kijken toen boer Gerard Korrel zijn koeien de wei instuurde. “Zoveel mensen had ik nog nooit op het erf gehad, maar het is allemaal goed gegaan.” Al vele jaren stellen Gerard en zijn vrouw Annemiek hun boerderij in polder De Ronde Hoep, gemeente Ouderkerk aan de Amstel, open voor het publiek. Dat het er vorig jaar zoveel waren, schrijft hij toe aan Campina, die het deze keer had georganiseerd. “Wij vinden het belangrijk om mensen te laten zien hoe het erop een boerderij aan toe gaat. We nodigen schoolklassen uit, mensen kunnen bij ons golf spelen, fietsen huren en meedoen aan excursies. En nu dan ook getuige zijn van de weidegang van de koeien. Dit jaar sturen we ze op tweede Paasdag de wei in. Dan wordt het misschien nog wel drukker.”